KÜLFÖLDI SZEMLE.

A szülők és tanítók jogai és kötelességei. E címen Paul Crouzet a **Revue Universitaire** 1907 1—6. füzetében igen érdekes kérdést fejteget. Ahhoz az újabb mozgalomhoz fűzi gondolatait, melynek célja a szülői ház és iskola együttműködésének megteremtése, a nevelés e két fő irányítójának egymáshoz közelebb vitele. Ez a magában véve dicséretes és helyeslést érdemlő szándék azonban a tapasztalás bizonysága szerint nem hogy összhangot létesítene az egyformán érdekelt két fél között, hanem még jobban kiélesíteni készül a régente is megvolt ellentéteket. A szülők ellenőrizni akarják a tanárokat. Szülők és tanárok, mindegyik a másikat tartja hibásnak s valóságos ellenségként állana egymással szemben. Ha azt óhajtjuk, hogy a mozgalomnak ne legyen rossz vége, pontosan körül kell írnunk mind a két félnek jogait és kötelességeit. Az első ütközőpont ez a kérdés: Kié az iskola? Sem a szülőké, akik legtöbbször csak bizonyítványgyárnak s a közhivatalok előszobájának tekintik, sem a tanároké, hanem a tudományos szellemé. A tanárok pedig nem a szülőknek alárendeltjei vagy megbizottai, hanem a tudomány képviselői. A szülőknek is, a tanároknak is meg vannak a maguk sajátos jogai és kötelességei, melyek tanári állásuknál, illetőleg szülői minőségüknél fogva illetik meg őket. A tudomány eredményei s a tanítás módszerei: ez a tanárok birodalma; a szülőké a gyermek ismerete s a modern élet szükségleteinek érzete. A tanár illetékes mint tudós és pædagógus, az atya mint atya és polgár. Egyiknek sem szabad a másiknak jogaiba beleavatkoznia. A francia iskola például vallási tekintetben közömbös, de nem vallásellenes. Rábízza a vallást a családokra, de viszont teljes szabadságot kíván magának tudomány dolgában. A szülők nincsenek hivatva arra, hogy fölügyeljenek az iskolában tanított tudományra, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy amin egyik nemzedék megbotránkozik, az a másiknak mindennapi kenyere. Példát is hoz föl az értekező: Tainet 50 évvel ezelőtt áthelyezték egy család panaszára, mert magasztaló szavakkal emlékezett meg Dantonról. Ma — teszi hozzá — egyetlen tanító sincs, aki nem magyarázza meg tanítványainak, hogy miért emeltek Dantonnak szobrot. A jó tanár különben nem erőszakolja saját véleményét tanítványára. Megengedi neki az ellenkező nézet kifejtését, sőt maga világít meg mellette és ellene érvelve minden kérdést.

Épúgy nincsenek hivatva a szülők arra sem, hogy az oktatás módszereibe, a tanítás eredményének megítélésébe, a fegyelmező eljárásokba illetéktelenül beavatkozzanak, hacsak nem akarunk oda-

jutni, hogy a tanulók fegyverrel kezükben csikarják ki az általuk követelt érdemjegyet tanáraiktól, mint Oroszországban. A családoknak rossz szokásuk, hogy kritizálják a föladott dolgozatokat. Egy anya a következőket írta fia tanárának: «Ön túlságosan nehéz dolgozatot adott a fiamnak; én fölmentettem alóla.» Pedig a szülőknek egészen más jogaik vannak s ezekről szól az értekezésnek második része.

Dr. Nagy József.

*

Nemzetközi csereközvetítő egyesület. A Revue Universitaire-ben adatokat találunk az 1903-ban alapított *Nemzetközi Csereközvetítő Egyesület* működéséről, mely szerencsésen egészíti ki a tanulóknak nemzetközi levelezését s melynek célja az, hogy a francia ifjak és leányok külföldi tartózkodásának lehetővé tételével előmozdítsa az élő idegen nyelvek tanulmányát. Az intézmény mindinkább népszerűvé válik. 1903-ban még csak 25 gyermekcserével kezdte, 1907-ben már 144 cserét közvetített legnagyobb részben a vakáció idejére. Lányaikat a francia családok nem igen bocsátják el otthonról, míg a német családok nagyszámban küldenék őket Franciaországba, de viszont lányokat kivánnak értük cserébe. Legnagyobb buzgalommal karolta föl ez eszmét Németország. Az angolok már kevésbbé lelkesednek érte, jóllehet az utolsó évben megkétszereződött az angol-francia gyermekcserék száma, de ez még most is messzire elmarad a német-francia cseréknek nagy száma mögött. Kivánatosnak jelzi a cikkíró, hogy Olasz-, Spanyol- és Oroszország is résztvegyen a nemzetközi gyermekcserében. A folyóirat közli azoknak az angol tanároknak névsorát is, kik hajlandók arra, hogy közvetítsék tanulóknak francia-angol levelezését.

*

Apróságok a franczia érettségi vizsgálatról. Érdekes apróságok vannak néha a *Revue Universitaire* Havi Krónikájában. A francia tanárnak tudvalevőleg minden óramulasztásért levonnak a fizetéséből. Egy középiskolai tanár vizsgáló-tagnak volt meghíva *baccalauréat*-ra. Két délutánért kapott 17 frankot, iskolájában helyettesítésért levontak tőle 14·25 frankot, kapott tehát 2·75 frankot az utazást is beleértve Neuillyből Párisba! A krónikaíró hozzáfűzi, hogy ezt a szégyenletes, gyufán való takarékoskodást ki lehetne már küszöbölni a közoktatásból. Sok panaszra ad okot a *baccalauréat* tételeinek s a vizsgáló bizottságoknak egyenlőtlensége is. «Corneille és darabjainak erkölcsi célzata», «La Fontaine és a XVI. század nyelve» című tételekkel úti élmények leírása áll szemben. Egyik jelölt leírt egy utazást automobilon a Fekete-Erdőbe! A rovatvezető ellenzi ezeket a modern tárgyakat és kizárólag irodalmi tételeket kíván.

*